

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Den Hollantschen Icarvs

Hazart, Cornelius

T'Antwerpen, M. DC. LXIV.

Het IX. Capittel. Of men den Heylighen niet en mach aenroepen, om
datter geen belofte en is van verhooringhe?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71360](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71360)

HET IX. CAPITTEL.

Of men den Heylighen niet en mach
aenroepen, om datter geen belofte
en is van verhooringhe?

Peenius Pag. 173.

DE waerachtighe, ende Gode aenghename aenroepinghe
moet hebben een belofte van verhooringe in de Schrift
uytghedruckt.

Antw. **Wp ontkennen dat.**

Peenius. Dat Blijckt uyt alle de woorden der Schrift, die
welcke ghetuyghen, dat de waerachtighe, ende Gode aen-
ghename aenroepinghen verhoort werden.

Antw. **Laet ons uw Schryftuer-plaetsen hooren.**

Peenius. Psalm: 50. 15. ende 91. 15. ende 138. 3. ende 146.
18. Joel. 2. 32. Matth. 7. 7. cap. 18. 19. Lucae 18. 7. Johan.
16. 23. 1. Johan. 5. 14. &c.

Antw. **Psalm: 50. 15. wordt gheseyt: Roep my aen in**
den dagh der benauwtheydt, ende ick salder u uyt helpen.

Psalm: 91. 15. Hy sal my aenroepen, ende ick sal hem ver-
hooren, in de benauwtheydt sal ick by hem zijn, ick salder
hem uyt trecken.

Psalm: 138. 3. Ten daghe als ick riep, soo hebt ghy my
verhoort, ghy hebt my versterckt

Psalm: 145. 18. De Heere is na by allen die hem aenroepen
allen die hem aenroepen in der waerheydt.

Joel: 2. 32. Al wie den name des Heeren sal aenroepen, sal
behouden worden.

Matth. 7. 7. Bidt, ende u sal ghegeven worden: so eck,
ende ghy sult vinden: klopt, ende u sal open ghedaen wor-
den.

Matth. 18. 19. Ick segghe u, indien daer twee van u samen
stemmen op der aerde, over eenighe sake, die sy souden
mogen

moghen begheeren, dat die sal gheschieden van mijnen Vader, die in de hemelen is.

Luc. 18. 7 En sal Godt dan gheen recht doen sijnen uytverkorenen, die dagh en nacht tot hem roepen?

Ioan. 16. 23. Voorwaer, voorwaer, ick segghe u, al wat ghy den Vader sult bidden in mijnen name, dat sal hy u gheven.

I. Iohan 5. 14. Dit is de vrymoedigheydt die wy tot hem hebben, dat soo wy jet bidden na sijnen wille, hy ons verhoort.

Wat nootd was het soo veel **Schziftuer-plaetsen** samen te hoopen? een alleen was meer als genoeg; want sy segghen al 't selfde met een woordt / te weten: Die Godt sal aenroepen, sal gheholpen, ofte verhoort worden: **Alle die Schziftuer-plaetsen omhelsen top met beyde onse armen / want daer en is niet een woordt / noch tot ons naedeel / noch tot utw' boozdeel; want ghy moest bewijfen / niet dat alle de ghene die Godt aenroepen, sullen verhoort, ende gheholpen worden, maer / datter gheen waere, noch Gode behaeghlijcke aenroepinghe wesen kan, sonder belofte van verhooringhe: ick hoor wel / dat de Schziftuere verhooringhe belooft aen den ghenen / die Godt sullen aenroepen: maer ick en hoor-se nergghens segghen / dat die aenroepinghe Gode niet en behaeght / daer dese belofte niet by en is; soodanigh Schzifturen most ghy ons booztzenghen / om te proberen het ghene ghy booz hebt; want alle recht sinnigh verstant siet klaer dat dit niet en volghet: Schriftuere seght, dat alle de ghene die Godt aenroepen, sullen verhoort worden, ergo, sy seght, dat de aenroepinghe, daer dese belofte niet en is, Gode niet kan aenghenacem zijn.**

In braegh ick verhalben / of-se metter daedt alle verhoort worden / die God aenroepen?

Pecnius. Dat blyckt z. uyt de nature van de waere aenroepinghe, de weleke is eene vriendelijcke t'samen-sprekinghe met Godt, di-n goedertieren Vader; een op-klimminghe des verstandts tot Godt, een reysinghe des verstandts tot Godt. *Clem. Alex Cyprian Damasc.*

Antw. Dat is al wel / maer wat wilt ghy hter uyt besuyren?

Pecnius

Peenius. Ten kan niet zijn dat Godt die Hemelsche Vader die samen sprekinghe niet en hoore.

Antw. **Dit is oock waer / maer ick en kan niet sien / waer dat ghy henen wilt : want hy kan niet wel hooren , ende nochtans niet verhooren.**

Peenius. De where aenroepinghe komt voort uyt den geloove , en 't gheloove is de ziele der aenroepinghe : Grog Nyssen de orat. p. 7. *Het Ghebedt is een ommegeanck , ende sijn men sprake met Godt , ende een vast gheloove der dinghen , die gheert worden.*

Antw. **Die stemmen wy mede al toe : maer hoe sijn ghy hier uyt maken dese stor-reden : Ergo , de aenroepinghe der Heylighen en is Gode niet aenghenam , om dat gheen belofte van verhooringhe is ? stelt eens uwe voorgaende propositien in goede sozime van eenen syllogismus , ende laet ons sien / hoe dese consequentie daer uyt sal bloepen.**

Peenius. Nu , het gheloove is dat heylsaem middel , waer door wy van Godt allerley weldaden verkryghen , de where aenroepinghe komt voort van den gheest , ende gheschieden den gheest , nu en kan 't niet gheschieden , dattet ydel , ende vergheefs soude zijn , 't ghene van den H. Gheest voortkomt.

Antw. **Dele pdele woorden sonder substantie / want ick en sie / noch ick en hoore hier die stor-reden niet . Ergo , de aenroepinghe der Heylighen en is Gode niet aenghenam , om dat gheen belofte van verhooringhe is . Nochtans / op dit alleen moet het aenkomen : ende so bezre is 't van daer / dat uyt uwe voorgaende voorstellingen dit besluyt soude konnen ghetrocken worden / dat in teghendeel de contrarie stor-reden daer uyt bloept : want wy bewijzen dat de Heylighen oock hooren , ende dat haerder aenroepinghe voortkomt uyt den gheloove , ende van den Gheest ; volghet dan uyt uwe eeghen voorstellinghen / dat de aenroepinghe der Heylighen erne waere / ende Gode aenghenam aenroepinghe is.**

Peenius. Blijckt 3. uyt het onderscheydt der godvruchtighe , Christelijcke , ende Gode behaeghlike aenroepinghe van de Heydensche , supersticieuse , Hypocritische aenroepinghe.

ghe, t'welck onder andere, oock daer in bestaet, dat de eerste heeft een belofte van verhooringe, t'welck de laetste niet en heeft.

Antw. Daerom en is de aentroepinghe / die de Heydenen / of superstitieuse menschen ghebruycken / niet quaet / ofte Gode onbehaeghlyck / om datter geen belofte en is van verhooringe, maer om dat het een aentroepinghe der duyvelen / ofte der Afgoden is / gheleijck die van de Heydenen, ofte / om dat sy gheschiedt teghen het upt-ghezucht gebodt Godts / gelyck die van de Samaritanen : maer de aentroepinghe der Heylighen en is gheene aentroepinghe van duyvelen / noch van Afgoden / ende sy en gheschiedt oock niet tegen het gebodt Godts : Ergo het eerste blyckt hoorz de ooghe, raeckende het tweede / het contrarie en kan van u niet geprobeert worden; want de wijle wy staende houden / dat de aentroepinghe der Heylighen niet gheboden en is / maer upt de Schrift betwijfen datse prijsbaer en geoorlooft is / soo en hoeden wy dies aengaende geen gebodt hoorz den dagh te brenghen : doch de wijle ghylieden wilt hebben / dat de aentroepinghe der Heylighen in de Schrift soude verboden zijn / soo moet ghylieden ons dat verbodt upt de Schrift aentwijfen / dit en hebt ghy tot noch toe niet gedaen / want al wat gy tot noch toe dies aengaende gheseyt hebt / dat raecht alleen de Afgodisten; of Superstitieuse; soo most ghy dan te vozen betwefen hebben / dat onse aentroepinghe der Heylighen / afgoderije is / of superstitie / t'welck ghy mede niet gedaen hebt : blyft dan onwaerachtigh / dat de aentroepinghe der Heylighen daerom Gode niet en bebaeght / om datse gheen belofte van behoorzinge heeft.

Peenus. Blijckt 4. uyt de Exempelen der gener, welcker gheboden verhoort sijn gheweest. Want die exempelen sijn ghelijck als eenighe Seghels, waer door de belofte van de verhooringhe in onse herten wort verzeghelt: Ende soodanigher exempelen sijn alom in de Schrift seer veele aengheteeckent.

Antw. **T**'is al wel gheseyt: maer wie sal hier upt beslug.

bestupten : dat die aenroepinghe der Heylighen Gode niet en behaecht, om datter gheen belofte van verhooringhe niet toont ons dit eens / indien ghy het machtygh sijt met eenen wertighen / ende bondighen Syllogismus in forma.

Peenius. Pag. 174. In de Schrift en is nergens foodanigh een belofte te vinden, dat die ghene, die de Heylighen aenroepen, van de verhooringhe seker sijn: datse verhoort sulen werden, die Godt inden name Christi des middeliers aenroepen, lesen wy in de Schrift alom, maer datse verhoort sulen werden, die de Heylighen aenroepen, lesen wy nergens.

Antw. Dit en sijn immers wederom niet anders dan ydele woorden / want ghenomen men las dat nergens in de Schrift / wy loochenen / dat hier niet bloept dese slot-redenen : De aenroepinghe der Heylighen en is Gode niet aenghenaem; Ghy most ons uyt Schryfture behoonen / datter ergens gheseyt wort : Gheene aenroepinghe en is Gode aenghenaem, dan daer beleten van verhooringhe is : Dit en bewijst ghy niet met de Schryftuer-plaetsen / daer gheseyt wort; dat God sal verhooren, die hem aenroepen, of dat hys verhoort heeft want hier mede en seght Schryfture niet / dat die aenroepinghe Gode niet en behaecht daer gheen belofte van verhooringhe is.

Peenius. Daer gheen bevel en is, daer en is gheen belofte

Antw. Waer staet dat gheschreben?

Peenius. Van de Heylighen aen te roepen en is gheen bevel.

Antw. 't is waer / Ergo daer en is gheen belofte, dat en volghet niet; en ghenomen het volghde / dan en hebben wy noch dese slot-reden niet / die ghy moet maken : Ergo de aenroepinghe der Heylighen en is Gode niet aenghenaem.

Peenius. Ghelijck'er gheen belofte van verhooringhe ghe daen is den genen, die de Heylighen aenroepen; alsoo en is te oock geen dreyginghe, gheen exempel van straffe over den genen, die de Heylighen niet en hebben aengheroepen, in de H. Schrift te vinden.

Antw. Ghy blijft swerzen in t'wilt / sonder den slach te gheben / ende te komen tot dese slot-redenen Ergo

Ergo de aenroepinghe der Heylighen en is Gode niet aengenaem: **Want daer gheen gehodt is / en is noch dreyginghe, noch exempel van straffe noodtigh; wy segghen dat'er gheen Ghebodt en is vanden Heylighen aen te roepen / wat noot dan/ of dreyginghe, of exempel van straffe?**

Peenius. Wat ist dat Salmero *disp. 8. in 1. Timoth. 2.* bekenet, dat *Christus alleen den middelaer is, die door sich selven, ende altoos verhoort wort, maer dat de Heyligen niet altyt verhoort worden*: Indien sy dan niet altyt verhoort worden, soo en is'er waerlijck gheen belofte van verhooringhe.

Antw. **Schoon daer geen belofte van verhooringhe en ware / wy segghen noch eens / dat ghy niet machtigh en syt / daer upt dese slot-reden te trecken:** Ergo de aenroepinghe der Heylighen en is Gode niet aengenaem: **t'welck soo ghy nter ghedaen hebt / soo is uw' heel Capittel niet anders gheweest als schertmutteringhen in de Locht.**

Peenius. Bellarminus seght, dat'er gheensins eene belofte vereysche wort, de wijle ontallijcke teeckenen, en wonden by de aenroepinghe der Heylighen gheschiedt, genoegh guetuyghen, dat Godt verhoort den genen, die der Heyligen voorsprake gebruycken, om jet van Godt te vercrijghen.

Antw. **T'is soo / dit sijn de eppene woorden van Bellarminus, hoe wederleght ghy die?**

Peenius. Vyt de mirakelen, sonder Woort, en kan gheen Artikel des Gheloofs, nochte van den wille Godts, jet sekens betuyght werden. *Deut. 13. 1.*

Ant. Ten eersten. **op de plaetse Deut. 13. die ghy hier boozstelt en woxt niet ghesproken van ware Mirakelen / maer van versterde gesichten van valsche Propheten, soo ulven Bijbel dat verclaert N. 1.**

Ten tweeden. **Hoe heeft Moyses, in t'landt van Egypten, jet sekens betuyght vanden wille Godts / een sy door Mirakelen?**

Ten derden, **by onse Mirakelen / komt oock het Woort Godts, upt het welke wy bewijfen dat alhoe wel de aenroepinghe der Heylighen niet gheboden en is / nochtans prijsbaer, ende gheorloft is.**

Peenius. **Wat mirakelen dan by de aenroepinghe der Heylighen**

lighen gheschiedt sijn, die bevestigen, of de leere in de Prophetische, ende Apostolische Schriften voorghefelt, of andere leere daer van verscheyden. Indien het eerste, soo moesten de Prophetische, ende Apostolische woorden, van de aenroepinghe der Heyligen uyt Godts woort voortbreghen. Indien het laetste, soo en sijnse niet te hooren noch te achten.

Antw. Ghy vraeght nae den bekenden wegh; want t'is bekend / dat den Heere Christus selbe geseyt heeft / dat den eenen dupbel / den anderen niet en kan uytwerpen / maer dat dit dooz den vingher Godts moet gheschieden. Nu sien wy vooz d'oogh / dat de dupbelen by de aenroepinghe der Heyligen worden uytgheworpen / soo moeten wy dan uyt Schrifture beslupten / dat de aenroepinghe der Heylighen Gode aenghenaem is / aengesien dat hy ten opsichte van dese aenroepinghe / soodanighe mirakelen doet / die niet van den dupbel / maer alleen dooz de macht Godts kunnen gheschieden. Indien ghy seght / dat hier uyt sou volghen / datmen / oock de Apostelen / wanneer sy de dupbels uytwerpen / soude moggen Religieuslyck aengheroeven hebben.

Ick antwoorde dat dit niet en volght / want de wijle ghy de Religieuse aenroepinghe seght te wesen / eene Religieuse eerbiedinghe ofte aanbiddinghe / ende dat alle eerbiedinghe moet wesen volghens de conditie van den persoon / soo en costmen de Apostelen niet anders eeren als menschen; maer de Heylighen / aenghesien dat sy meerder van conditie / en weerdigheyt sijn als levende menschen / soo moet oock hare aenroepinghe / ofte eerbiedinghe meerder sijn als van levende menschen; nochtans minder als van Godt / om datse gheen Goden en sijn.

Nochtans indien semant de Apostelen ghe-eert hadde / uyt opsicht alleen van die boven-natuurlike gabe der Mirakelen / tck segghe / dat die eere nootsakelijck meerder moest wesen als menschelike / soo als wy hier nae noch breeder sullen sien.